



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 18

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Nástup Lucemburků na český trůn

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: Lucemburkové, Jindřich VII., Jan Lucemburský, bitva u Kresčaku

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže objasnit okolnosti nástupu dynastie Lucemburků na český trůn. Umí charakterizovat osobnost Jana Lucemburského jako posledního rytíře Evropy a zhodnotit jeho vnitřní a zahraniční politiku a jeho přínos pro český stát.

Metodický list/anotace

Prezentace obsahuje výklad, motivační obrázky a úkoly, které mají žákům pomoci pochopit okolnosti nástupu rodu Lucemburků na český trůn a seznámit je se způsobem vlády Jana Lucemburského, jeho vnitřní a zahraniční politikou.

Datum vypracování: 11.11. 2012

**NÁSTUP
LUCSEMBURKŮ
NA ČESKÝ TRŮN**

Na přelomu **13. a 14. století** během 50 let vymřely všechny vedoucí dynastie ve střední Evropě:

- Babenberkové roku **1246**
- Štaufové roku **1257**
- Arpádovci roku **1301**
- Přemyslovci roku **1306**
- boje o nástupnictví v Polsku
- Rudolf Habsburský zemřel roku 1307 (nástoupil jeho syn Albrecht roku 1308)

DYNASTIE LUCEMBURKŮ

(130 let)

- po smrti Václava III. roku **1306** – uvedl na český trůn římský král Albrecht svého syna **Rudolfa** (manželka Eliška Rejčka, vdova po Václavu II.) – zemřel po roce panování
- **1307** – nový český král **Jindřich Korutanský** (manželka Anna, dcera Václava II.)
- **1310** – na žádost české šlechty poslal římský král Jindřich Lucemburský do Čech svého **syna Jana**, který vypudil Jindřicha Korutanského a vzal si za manželku nejmladší dceru Václava II. **Elišku, poslední Přemyslovnu**
- = **spojení rodu Lucemburků s rodem přemyslovským**

Meluzína v lázni

středověká iluminace

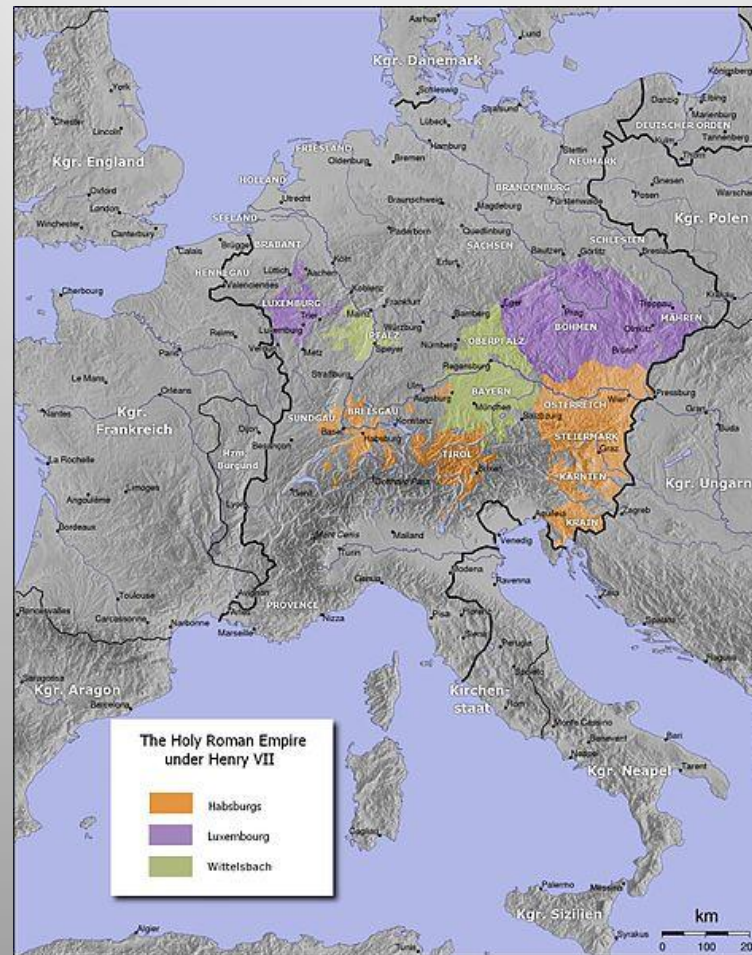
Obrázek č. 1



Lucemburkové odvozovali svůj původ, podle spisu Jana z Arrasu, od bájně víly Meluzíny. Skutečnou zakladatelkou rodu však byla **hraběnka Ermesinda (asi 1186 – 1247)**. Lucemburkové pocházejí z jejího manželství s Walramem, hrabětem Limburským. Původní država – hrabství lucemburské.

Svatá říše římská za Jindřicha VII. Lucemburského

Obrázek č. 2



Jindřichovo zvolení římským králem

Codex Balduini Trevirensis

Obrázek č. 3



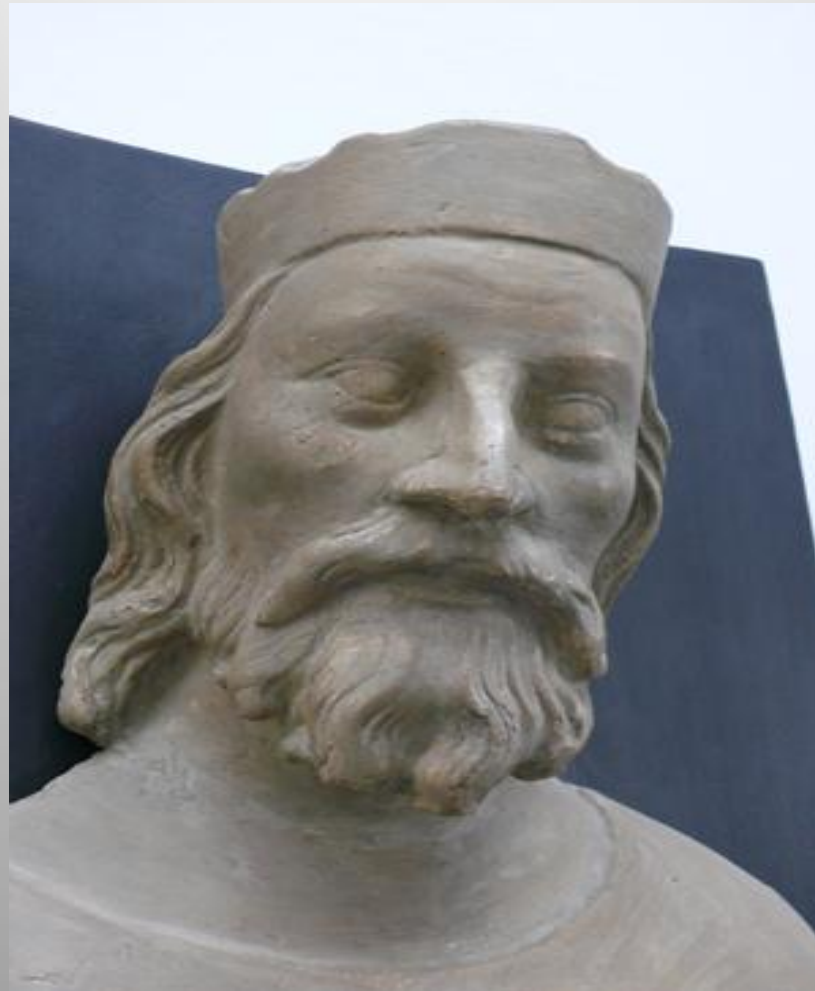
Volba Jindřicha VII. Lucemburského římským králem byla silně ovlivněna jeho mladším bratrem Balduinem, arcibiskupem v Trevíru a mohučským arcibiskupem Petrem z Aspeltu, bývalým kancléřem českého krále Václava II.

JAN LUCEMBURSKÝ

- **1310 – 1346**
- **zahraniční politika:**
 - ✓ spřízněn s francouzským králem (statky ve Francii)
 - ✓ poslední rytíř Evropy
 - ✓ rozšířil území českého státu (panství v Horním a Dolním Slezsku, připojil Horní Lužici a Chebsko)
 - ✓ bojoval v Polsku a Itálii
 - ✓ zahynul po boku fr. krále x Angličanům v bitvě u **Kresčaku** roku **1346** (již jako slepý)

Jan Lucemburský

Obrázek č. 4



Janova busta z katedrály sv. Víta

Janova královská pečeť

Obrázek č. 5



Jezdecký portrét Jana Lucemburského

v Gelnhausenově kodexu

Obrázek č. 6



Jan Lucemburský – milovník turnajů. Dal vybudovat roku 1319 kolbiště v Bubenči. Účastnil se mnoha bitev – **poslední rytíř Evropy.**

Jeho aktivita byla zaměřena na **zahraniční politiku,** hájil zájmy svého rodu v říši.

- **vnitřní politika:**

- ✓ méně úspěšný
- ✓ spory s vyšší šlechtou vedenou **Jindřichem z Lipé** (Eliška podlehla kouzlu J. z Lipé)
- ✓ Jan přijížděl do země jen pro peníze (zastavoval statky, vypisoval daně)
- ✓ nejstaršího 7letého syna odvezl k fr. dvoru (kralevic Václav přijal jméno Karel)
- ✓ **1333** – po smrti své matky se **Karel** vrátil do Čech jako **markrabě moravský**, zavedl v zemi pořádek)
- ✓ **1344** – využil přátelství s papežem Klimentem VI. k **povýšení pražského biskupství na arcibiskupství** (první arcibiskup Arnošt z Pardubic)

Soud českého krále

středověká iluminace

Obrázek č. 7



Města a šlechta se proti Janu Lucemburskému bouřila, měla jej za **krále cizince**. Jan poté ztratil o Čechy zájem.

Bitva u Kresčaku

na dobové iluminaci, 14. stol.

Obrázek č. 8



V bitvě
ztratili
Angličané
jen 3 rytíře
a 40
pěšáků,
kdežto
Francouzi
1500 rytířů
a ještě
více
pěchoty.

Janova pohřební tumba

Katedrála Notre-Dame, Lucemburk

Obrázek č. 9



Roku 1980 se dočasně vrátily **královy ostatky** do Prahy, aby byly podrobeny antropologickému výzkumu.

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Melusinediscovered.jpg> >

Obrázek č. 2

SRNEC. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:HRE_under_Henry_VII.JPG >

Obrázek č. 3

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Frankfurt_Am_Main-Dominikanerkloster-Ansicht-1308-Codex_Balduini_Trevirensis.jpg >

Obrázek č.4

PARLÉŘ.Petr. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Honzik_vit.jpg >

Obrázek č. 5

POSSE, A. Otto. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:John_I._Count_of_Luxemburg.jpg >

Obrázek č. 6

Z GELNHAUSENU, Jan. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:JenikLucvGelnhausenu.jpg> >

Obrázek č. 7

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:JanLux_soud_machaut.jpg >

Obrázek č. 8

ACOMA. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Krescak1346.jpg> >

Obrázek č.9

ACOMA. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 11.11.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Honzikovatumba.jpg> >